

ЗЯМЛЯ БАЦЬКОЎ

Што яднае князя Канстанціна Астрожскага і жыхароў вёскі Тарасава

Вёска Тарасава, што паблізу сталіцы, стаіць на ажыўленай трасе М6, якая вядзе ў Гродна, Вільнюс. Населены пункт часта называюць варотамі Міншчыны. На днях на ўездзе ў Тарасава з'явіўся памятны знак у гонар 500-годдзя з дня заснавання. З нагоды юбілею было зладжана свята вёскі, якое сабрала шмат гасцей з усіх куткоў Беларусі. Святкаванне пачалося з хрэснага хода, падчас якога святары, удзельнікі сустракалі абраз Божай Маці «Адзігітрыя». Рэліквія, да якой можа дакрануцца любы ахвотны, будзе знаходзіцца ў мясцовай царкве.

Упершыню Тарасава ўпамінаецца ў летапісе 1477 года як маёнтак Тарасаўскі Мінскага павета Віленскага ваяводства. На той час тут было ўсяго два-тры двары. У 1516 годзе маёнтак перайшоў ва ўладанне гетмана Вялікага Княства Літоўскага, князя Канстанціна Астрожскага, які шмат зрабіў для яго развіцця. У далейшым справу бацькі працягнуў сын Васіль. Тут з'явілася першая драўляная царква Раства Прасвятой Багародзіцы, а гэта давала права перайменаваць маёнтак у сяло. Да нашага часу святыня не захавалася, згарэла. Але частку дакументаў удалося выратаваць. Яны захоўваюцца ў храме Раства Прасвятой Багародзіцы, які ўзведзены 15 гадоў таму, у настаяцеля протаіерэя Сергія Кузьмянкова.

Падчас Вялікай Айчыннай вайны ў вёсцы дзейнічала Тарасава-Ратамскае антыфашысцкае падполле. Да гэтага часу тут жыве партызанская сувязная Яўгенія Максімава. Жанчыне 93 гады. Нягледзячы на сталы ўзрост, яна трымаецца малайцом. На свяце павіншавала ўсіх мясцовых жыхароў і гасцей і прачытала вершы. У Яўгенію Яфімаўны ўся сям'я зма-

галася супраць ворагаў. Малодшы брат, сястра, муж, бацька — у партызанскім атрадзе, старэйшы брат-лётчык ваяваў на фронце. У 1943 годзе дзяўчыну схвалілі фашысты, пасадзілі ў карцар, па-зверску білі, катавалі. Пазней юную змагарку перавялі ў канцлагер.

Айцец Сергій задумаў адкрыць царкву для дзяцей. Практычна храм ужо гатовы, засталася ўсталяваць званіцу і аздобіць яго ўнутры.

— Пасля вайны ў Тарасаве была васьмігодка. Але мястэчка асабліва не развівалася, і школу закрылі. На сённяшні дзень у вёсцы няма ніякай сацыяльнай інфраструктуры: ні ўстановы адукацыі, ні дзяржаўнага дзіцячага сада, ні фельчарска-акушэрскага пункта, ні паліклінікі, — расказала старшыня **Ждановіцкага сельскага Савета дэпутатаў Ала ДУБКО**. — За ўсімі паслугамі тарасаўцы ездзяць у сталіцу. Але жыццё тут не заціхае. У сучаснай суверэннай Беларусі Тарасава развіваецца. Гэтаму спрыяе блізкасць

Мінска, прырода: чыстыя паветра, вада, лес, а таксама інвестыцыі, што ўкладваюцца ў будаўніцтва жылля. На сённяшні дзень у вёсцы афіцыйна зарэгістравана 1992 чалавекі, але пражывае, мяркую, больш як 2 тысячы. Многія мінчане пастаянна жывуць у горадзе, але тут маюць сваё жыллё і прыязджаюць адпачыць.

Сёлета ў вёсцы нарадзілася чацвёрта малых. Нованароджаных і іх бацькоў на свяце павіншавалі і ўручылі падарункі. У той час, як немаўляты моцна спалі на руках у дарослых, старэйшыя дзеці бавілі час на атракцыёнах, удзельнічалі ў спартыўных спаборніцтвах, з цікавасцю назіралі за рыцарскім турнірам, матчам паміж камандай футбольнага клуба «Іслач» і ветэранамі Тарасава. А ўсім ахвотным гульцы вышэйшай лігі далі майстар-класы і свае аўтографы. Гульні, канцэрты самадзейных калектываў, выстаўка-кірмаш народных умельцаў, фотавыстаўка «Маё любімае Тарасава», конкурсы «Восеньскі букет» і «Самы багаты ўраджай»... Словам, мерапрыемствы былі разлічаны на грамадзян розных узростаў і густаў. Людзі веселіліся, дзяліліся навінамі.

У сучаснай суверэннай Беларусі Тарасава развіваецца. Гэтаму спрыяе блізкасць Мінска, прырода: чыстыя паветра, вада, лес, а таксама інвестыцыі, што ўкладваюцца ў будаўніцтва жылля.

— Гэтыя святы аб'ядноўваюць жыхароў. Калі ёсць адна мэта, то для яе дасягнення трэба быць разам. Вяскоўцы разумеюць: гэта месца, дзе яны жывуць, гэта іх малая радзіма. Каб яна была, развівалася, квітнела, патрэбны ўклад кожнага чалавека. І, вядома, такія мерапрыемствы папулярныя сярод населены пункт сярод людзей, якія тут пабывалі ўпершыню, — лічыць Ала Уладзіміраўна. — Ведаючы, што да нас прыедуць шматлікія госці, мы звязаліся з Фондам князя Астрожскага ў Польшчы. Збіралася да нас кіраўнік гэтай структуры Ганна Якаўчук, ды, на жаль, захварэла. Але прыехаў польскі творчы калектыв. Яго ўдзельнікі казалі: ім прыемна, што мы ўспамінаем Канстанціна Астрож-

скага, як родапачынальніка вёскі, помнім сваю гісторыю і падтрымліваем яе.

— Хацелася б, каб мерапрыемствы нахталі гэтага ладзіліся ў кожным населеным пункце. Але тут павінна быць сустрэчнае жаданне саміх жыхароў, — працягвае Ала Дубко. — Можна, канешне, навязваць іх зверху. Але, калі не знаходзіш водгукаў у тых, хто там пражывае, зрабіць гэта дастаткова складана. Напрыклад, падчас святкавання Івана Купалы ў Ратамцы адначасова арганізуецца свята вёскі. У яго падрыхтоўцы прымаюць удзел і дарослыя, і дзеці. Усяго ж на тэрыторыі сельсавета 15 населеных пунктаў. У самай маленькай вёсцы Яркова пражываюць 20 чалавек, у Ждановічах больш як 5 тысяч. Незалежна ад колькасці насельнікаў трэба спрабаваць укараняць традыцыю ў кожнай з іх. Людзі сустракаюцца, знаёмяцца паміж сабой, завязваюць сяброўства, паляпшаюцца суседскія адносіны, усе праблемы паміж сабой суседзі вырашаюць мірам. У выніку ў сельскі Савет дэпутатаў паступае менш скаргаў.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.
lazovskaya@viazda.by

Фота БЕЛТА

■ Экалагічны лікбез

На паляванні галоўнае — асцярожнасць

Восень — пара актыўнага палявання. Ужо адкрыты сезон на птушак, капытных (з засады, з падыходу), бобра і выдру. А з 1 кастрычніка стартуе калектывнае паляванне, якое дазваляе паляваць на капытных цэлымі брыгадамі. Таксама з першай суботы кастрычніка паляўнічыя з дыпламаванымі ганчакімі змогуць выйсці на зайца (з хартамі і лоўчымі птушкамі — бяззбройным спосабам).

Напярэдадні масавага палявання спецыялісты Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь распрацавалі інфармацыйныя праспекты, якія нагадаюць паляўнічым асноўныя правілы бяспечнага абыходжання са зброяй і правілы вядзення палявання ў цэлым. Улёткі-памяткі будуць размешчаны ва ўсіх паляўнічых гаспадарках, раённых структурах Беларускага таварыства паляўнічых і рыбалоў і ў спецыялізаваных крамах.

Зброя вымушае да адказнасці

Валоданне асабістай зброяй накладвае на паляўнічага асаблівую маральна-псіхалагічную адказнасць. Бо зброя — крыніца павышанай небяспекі. Бестурботнасць пры абыходжанні з ёй часцяком прыводзіць да непапраўных наступстваў. Прынцыпы бяспечных паводзін на паляванні адлюстраваны ў главе 12 Правілаў вядзення паляўнічай гаспадаркі і палявання. Нагадваем асноўныя з іх.

Адпраўляючыся на паляванне, варта старанна аглядаць і правяраць зброю, выдаліць са ствала (ствалоў) лішняе масла, ліквідаваць магчымыя дэфекты, правяраць надзейнасць дзеяння засцерагальніка. Правяраць усе патроны, пры неабходнасці правесці іх каліброўку. Не рэкамендуецца выкарыстоўваць патроны са скончаным тэрмінам прыдатнасці і патроны, на металічнай частцы якіх або на паверхні капсуля з'явіліся прыкметы ржы.

Асноўныя правілы бяспекі

Забараняецца:

- выкарыстоўваць паляўнічую зброю, якая мае тэхнічны наспраўнасці;
- выкарыстоўваць патроны, якія не адпавядаюць гэтай паляўнічай зброй;

- ажыццяўляць пасадку ў транспартны сродак і высадку з яго з зараджанай паляўнічай зброяй;

- даставаць сабраную паляўнічую зброю за ствол (ствалы) з лодкі, воза, санак або іншага транспартнага сродку;

- праводзіць стральбу на шум, шоргат, па незразумела бачнай цэлі, у тумане, у моцны снегпапад, у прыцемках, супраць сонца і пры іншых умовах дрэннай бачнасці, а таксама па птушцы, якая ўзлятае ніжэй, чым на 2,5 метра ва ўмовах абмежаванай бачнасці;

- праводзіць стральбу і знаходзіцца з зараджанай паляўнічай зброяй на адлегласці менш за 200 метраў ад крайняга будынка населенага пункта;

- праводзіць стральбу ў напрамку людзей, населеных пунктаў, сельскагаспадарчых жывёл, транспартных сродкаў з агнястрэльнай гладкаствольнай паляўнічай зброй — на адлегласці менш за 500 метраў да іх і з агнястрэльнай паляўнічай зброй з наразным ствалом — менш 2 кіламетраў;

- накіроўваць паляўнічую зброю, у тым ліку незараджаную, на чалавека, свойскіх жывёл або месца іх размяшчэння;

- без неабходнасці праводзіць стрэл, узводзіць курок знешнекурковай зброй або здаймаць з засцерагальніка ўнутрыкурковую зброю;

- праводзіць стральбу з лодкі цераз веслаў або іншых паляўнічых, якія знаходзяцца ў лодцы;

- дабіваць прыкладам зброі параненую паляўнічую жывёлу.

Паляўнічая стрэльба павінна быць разраджана пры:

- пераадоленні на паляванні розных перашкод (канаў, платоў, бураломаў і іншых), пераходзе па кладках цераз рэчкі, ручаі;

- пераездзе з аднаго загона ў іншы, перад пасадкай у транспартны сродак;

- падыходзе да месца прывалу і збору;
- сустрэчы са службовымі асобамі органаў паляўнічага кантролю, унутраных спраў,

а таксама службовымі асобамі карыстальніка паляўнічых угоддзяў, якія ажыццяўляюць ахову паляўнічых жывёл у паляўнічых угоддзях.

Паляўнічы можа праводзіць стральбу, толькі папярэдне пераканаўшыся ў тым, што ў напрамку стрэлу няма людзей або свойскіх сельскагаспадарчых жывёл!

Няпростая камбінацыя

Ці можа выкарыстоўвацца камбінаваная зброя пры паляванні на ненарміруемыя віды? Ці з'яўляецца законным знаходжанне з ёй ва ўгоддзях пры наяўнасці паляўнічай пуцёўкі на здабычу пушных або птушак? Гэтыя пытанні даволі часта задаюць паляўнічыя, звяртаючыся па тлумачэнні ў Дзяржінспекцыю.

Спецыялісты звяртаюць увагу, што па сваіх канструктыўных асаблівасцях камбінаваная паляўнічая зброя з'яўляецца адначасова і гладкаствольнай, і наразной. А спосабы і прылады палявання рэгламентуюцца дадаткам 2 да Правілаў вядзення паляўнічай гаспадаркі і палявання і пры неабходнасці паляўнічай пуцёўкай.

Згодна з дадаткам 2, наразная зброя можа быць выкарыстана пры паляванні толькі на некаторыя ненарміруемыя віды паляўнічых жывёл: вавёрку, лясную і каменную куніцу, амерыканскую норку, андатру, ляснога тхара, ваўка, лісіцу, янотападобнага сабаку, баклана і шэрую чаплю. Пры гэтым характарыстыкі наразнога ствала (ствалоў) камбінаванай паляўнічай зброй — дульная энергія кулі або калібр — павінны адпавядаць названым у дадатку.

Ва ўсіх астатніх выпадках забараняецца нашэнне і (або) выкарыстанне ў паляўнічых угоддзях пры правядзенні палявання на жывёл ненарміруемых відаў зброй з наразным ствалом (стваламі), у тым ліку камбінаванай.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@viazda.by